

מו"מ מול משרד החקלאות אינו מאפשר חריגה מהקצאת מים ללא הטלת סנקציות

אוגוסט 2010

חוזר מקצועי מספר 84/10

ברצוננו לעדכנכם בדבר פסיקת בית הדין לענייני מים (עח"ק 626-05 מגדל נ. נציבות המים) הקובעת, כי אין בקיומו של משא ומתן מול משרד החקלאות כדי לאפשר חריגה מההקצאה ללא הטלת סנקציות עונשיות על ידי נציבות המים. כמו כן נפסק, כי הטלת מגבלות על כמות הפקה והספקת מים אינה מוטלת רק על מפיקים באזורי קיצוב.

העובדות

- מושב חויב בתשלום מיוחד בגין חריגה מעבר להקצאת המים, שניתנה לו.

טענות המושב (המערער)

- במשך כל השנים הקודמות לשנה נשואת העתירה, טען המושב, כי מכסת המים שלו צריכה להיות גבוהה מזו שרשומה בנציבות המים. טענה זו נתמכה במסמכים וסקרים של משרד החקלאות.
- קיצוץ מכסת המים נעשה מכוח תקנות הקיצוב, אשר אינן חלות על המושב, ולכן בוצע בניגוד לדין.

טענות נציבות המים (המשיבה)

- המושב הפר את תנאי הרישיון לאורך שנים ולא שילם מעולם את היטלי ההפקה המוטלים עליו על פי דין, תוך הפרה בוטה של הוראות חוק המים.
- הסמכות להטיל תשלום מיוחד היא סמכות שבשיקול דעת ונועדה למנוע של תנאי הרישיון.

דין

- על פי חוק המים, התשי"ט-1959, אין להפיק מים אלא על פי רישיון מאת נציבות המים ובהתאם לאמור ברישיון.
- למושב ניתן רישיון, המקצה לו כמות מסוימת של מים לשנה ועליו להפיק ו/או לספק מים לחקלאי בהתאם לכמות זו. אין בקיומו של משא ומתן מול משרד החקלאות כדי לאפשר חריגה מההקצאה

ללא הטלת הסנקציות העונשיות, שיש בידי נציבות המים להטיל על המושב, שחרג מההקצאה שניתנה לו.

- כמו כן, בפסיקה קודמת, נקבע כי ניהול משא ומתן אל מול רשות, אינו עוצר את הזמן המוקצב בחוק להגשת ערר. הדבר נכון תמיד ובמיוחד בענייני מים, שם נקבעת הקצאה לשנה ובירור מחלוקות בעניין ההקצאה השנתית והרישיון, שניתן לשנה, צריך להתברר בתוך זמן קצר ולא שנים לאחר שנקבעה ההקצאה הנ"ל.

- מטרת הסמכויות, שהוענקו לנציבות המים בחוק המים, התשי"ט-1959, הינה לפקח ולשמור על משק המים בישראל. סמכויות אלה כוללות, בין היתר, הענקת רישיונות הפקה למפיקים ולספקים שונים וכן את הסמכות לאכיפה ופיקוח על הספקים והמפיקים הנ"ל. תוקף הרישיונות הוא לשנה. בכל שנה הנציבות מוסמכת וחייבת לשקול את מצב משק המים ולגזור ממצב משק המים את היקף ההקצאה השנתית, שיקבע ברישיון לכל מפיק וספק.

- סמכות כללית זו, מכוח אחריותה של נציבות המים למשק המים, גוברת על כללי הקיצוב. בכל מקרה, הטלת מגבלות על כמות הפקה והספקה ייחודית אינה מוטלת רק על מפיקים באזורי קיצוב.

- בנוסף, מאחר שהחלטת נציבות המים, בעניין ההקצאה השנתית והטלת התשלום המיוחד בגין חריגה מהקצאה זו, התקבלו לאחר שהנציבות שקלה את צרכי המים של המושב ותוך הפעלת סמכות הנציבות לקבוע את ההקצאה, הרי שהחלטה התקבלה מתוך סמכות.

- יודגש, כי התשלום המיוחד לא הוטל בגין המים שסופקו למושב על ידי מקורות, אלא בגין מים שהמושב הפיק בעצמו בכובעו כמפיק וספק ולא כצרכן של מקורות. על כן, אין מניעה לחייב את המושב בתשלום מיוחד כמפיק וספק, גם אם חלק מהקצאתו מסופקת לו על ידי חברת מקורות.

נפסק

בנסיבות אלו דין הערעור שהגיש המושב להדחות.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות ל:

יורם תמרי, בטלפון: 052-2565305 yoram@mbt.org.il

שמאי מקרקעין אלי חלוצי, בטלפון 052-4423008 elih@mbt.org.il